

ŠUMARSKI FAKULTET U SARAJEVU

Posebna izdanja: br. 17

STEFANOVIĆ V., BEUS V., BURLICA Ć.,

DIZDAREVIĆ H., VUKOREP I.

EKOLOŠKO-VEGETACIJSKA REJONIZACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

ÖKOLOGISCH — VEGETATIONSKUNDLICHE GLIEDERUNG
BOSNIENS UND DER HERZEGOWINA

Sarajevo, 1983. godine

ŠUMARSKI FAKULTET U SARAJEVU

Posebna izdanja: br. 17

STEFANOVIĆ V., BEUS V., BURLICA Č.,

DIZDAREVIĆ H., VUKOREP I.

EKOLOŠKO-VEGETACIJSKA REJONIZACIJA
BOSNE I HERCEGOVINE

ÖKOLOGISCH — VEGETATIONSKUNDLICHE GLIEDERUNG
BOSNIENS UND DER HERZEGOWINA

P R E D G O V O R

Ekološko-vegetacijska rejonizacija, kao prva faza uzgojno-sjemenske rejonizacije u Bosni i Hercegovini je složen i kompleksan stručni i naučni problem, a da bi se on otpočeo rješavati bilo je potrebno ispuniti više preduslova.

Kao prvo, trebalo je raspolagati sa vjerodostojnim kartografskim materijalom za čitavu Bosnu i Hercegovinu, s obzirom da je rejonizacija rađena u razmjeri 1 : 200.000.*)

Zahvaljujući pravilno razrađenim koncepcijama razvoja naučnog rada još prije dvadesetak godina i njihovim dosadašnjim ostvarenjima bitni preduslovi su bili ispunjeni u trenutku kad se pristupilo izradi rejonizacije. Sprovedena Inventura šuma na velikim površinama, u periodu od 1964—1968. godine, obezbjedila je široki spektar vrlo vrijednih podataka o šumama Bosne i Hercegovine. Ovaj materijal je publikovan (*MATIĆ, V. et al. 1971*) i korišten je mnogostrano (za izradu dugoročnog plana razvoja šumarstva Bosne i Hercegovine, za izradu tipološke klasifikacije šuma i njenu primjenu u šumarstvu i drugo). Potrebno je ovdje posebno podvući, da su od 1969. godine sve šumske privredne osnove, prema Zakonu o šumama, izrađene na tipološkim principima. Upravo, zahvaljujući toj činjenici raspolagali smo u trenutku pristupa rejonizaciji kartama zemljišta i kartama šumske vegetacije za oko 70% ukupne površine teritorije Bosne i Hercegovine u razmjeri 1 : 25.000 (manjim dijelom i u razmjeri 1 : 10.000).

Drugi veoma značajan činilac koji je uticao na mogućnosti realnog kartografskog prikazivanja stanja zemljišta i stanja šumske vegetacije je dostignuti nivo izrade pedoloških i vegetacijskih karata koje su rađene u okviru posebnih naučnih projekata na nivou Bosne i Hercegovine, a u kojima su, dugi niz godina, učestvovali autori ove studije, pa su mogli uspješno koristiti one dijelove područja koja su lično istraživali i kartirali.

Treći odlučujući činilac, bio je značajno visok nivo naučnih saznanja, na osnovu niza sprovedenih istraživanja iz oblasti koje su neposredno zastupljene u ovoj rejonizaciji i na kojima se ona temelji: klimatologije, pedologije, fitocenologije i tipologije šuma.

Da bi se sagledao značaj ovog činioca prikazana je bibliografija važnijih istraživanja koja su izvršena dijelom na teritoriji Bosne i Hercegovine, a manjim dijelom je uvrštena i ona šireg teorijskog značaja iz nekih drugih područja. Smatramo da će ona poslužiti korisno, poslije druge faze izrade uzgojno-sjemenske rejonizacije, odnosno njene praktične realizacije u rješavanju problema sjemenarstva i proizvodnje sadnog materijala.

Radovi na rejonizaciji obavljeni su u periodu 1979—1980. godine. Odgovorni istraživač i rukovodilac bio je *VITOMIR STEFANOVIĆ*. Pojedine oblasti sa kartama su obradili: klimu, *BURLICA ČEDOMIR* i *DIZDAREVIĆ HAMZA*; zemljište, *BURLICA ČEDOMIR* i *VUKOREP IVAN*; realnu i potencijalnu šumsku vegetaciju, *STEFANOVIĆ VITOMIR* i *BEUS VLADIMIR*; kartu ekološko-vegetacijskih rejona i komentar kartografskih jedinica — svi autori, svako za svoju užu specijalnost.

U izradi ove studije nailazili smo na puno razumijevanje i na pružanje tehničke pomoći od strane OOUP «Silva» Institut za šumarstvo — Šipad, posebno odjeljenja za šumska staništa na čemu im se zahvalujemo. Takođe se zahvaljujemo Institutu za šumarstvo u Beogradu za korištenje kartografskog materijala za neka šumska područja iz naše republike. Posebno se zahvaljujemo SIZ-u za nauku SR BiH koji je finansirao ove radove.

*) Iz tehničkih razloga, na žalost, nije bilo moguće štampati priložene karte u razmjeri 1 : 200.000 nego u razmjeri 1 : 500.000. Međutim, izvorne karte razmjere 1 : 200.000 moći će se koristiti u druge svrhe, posebno za prostorno planiranje Bosne i Hercegovine.